

Lineaarisesti riippumattomat ja lineaarisesti riippuvat funktiot

1) Olkoon tutkittavana funktioiden $y_1(x) = \sin x$, $y_2(x) = \cos x$ ja $y_3(x) = \cos 2x$ lineaarinen riippuvuus tai riippumattomuus tarkasteluvälinä koko reaaliakseli.

Testiyhtälö on

$$\lambda_1 \sin x + \lambda_2 \cos x + \lambda_3 \cos 2x = 0 \quad \text{kaikilla } x \in \mathbb{R}.$$

Koska tämä on voimassa kaikilla arvoilla x , se on erityisesti voimassa, jos $x = 0$, $x = \pi/2$ tai $x = \pi$. Näillä arvoilla saadaan yhtälöryhmä

$$\begin{cases} \lambda_2 + \lambda_3 = 0, \\ \lambda_1 - \lambda_3 = 0, \\ -\lambda_2 + \lambda_3 = 0. \end{cases}$$

Laskemalla ensimmäinen ja kolmas yhtälö yhteen päädytään tulokseen $\lambda_3 = 0$, minkä jälkeen seuraa selvästikin myös $\lambda_1 = \lambda_2 = 0$.

Koska kaikki kertoimet $\lambda_1, \lambda_2, \lambda_3$ ovat välttämättä $= 0$, funktiot ovat lineaarisesti riippumattomat.

2) Olkoon tarkasteltavana funktiot $y_1(x) = \sin^2 x$, $y_2(x) = \cos^2 x$ ja $y_3(x) = \cos 2x$.

Testiyhtälö on nyt

$$\lambda_1 \sin^2 x + \lambda_2 \cos^2 x + \lambda_3 \cos 2x = 0.$$

Samalla tavalla kuin edellä saataisiin nyt yhtälöryhmä

$$\begin{cases} \lambda_2 + \lambda_3 = 0, \\ \lambda_1 - \lambda_3 = 0, \\ \lambda_2 + \lambda_3 = 0. \end{cases}$$

Tällä on edellisestä poiketen ratkaisuna esimerkiksi $\lambda_1 = -\lambda_2 = \lambda_3 = 1$. Tuloksesta ei kuitenkaan voida päätellä, että funktiot olisivat lineaarisesti riippuvia: voisihan olla, että valitsemalla joitakin muita arvoja kuin $0, \pi/2$ ja π muuttujalle x päädyttäisiin yhtälöryhmään, jolla nollasta eroavia ratkaisuja ei olisi. Koska kaikkia muuttujan x arvoja ei tällä tavoin voida käydä lävitse, ei menettely johda tulokseen.

Funktiot kuitenkin ovat lineaarisesti riippuvia, sillä trigonometrian kaava

$$\cos 2x = \cos^2 x - \sin^2 x \quad \text{eli} \quad \sin^2 x - \cos^2 x + \cos 2x = 0$$

on voimassa kaikilla muuttujan x arvoilla. Testiyhtälöllä on siten ratkaisuna ainakin $\lambda_1 = 1$, $\lambda_2 = -1$, $\lambda_3 = 1$.

Linkkejä

[lineaarinen riippumattomuus](#)